Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5701/2018
02.10.2019. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиље АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Зорица Циндра, адвокат у ..., против тужене Републике Србије – Министарство финансија, Пореска управа – Филијала Сремска Митровица, коју заступа Државни правобранилац, Одељење у Новом Саду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж 2205/18 од 31.08.2018. године, у седници већа 02.10.2019. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж 2205/18 од 31.08.2018. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици број П 396/2017 од 19.02.2018. године, су првим ставом изреке одбијени као неосновани приговори апсолутне и стварне ненадлежности Вишег суда у Сремској Митровици. Другим ставом изреке је одбијен тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се тужени обавежу да тужиоцима као солидарним повериоцима исплате износ од 11.947.913,84 динара, са законском затезном каматом обрачунатом на појединачне износе ближе означене у изреци, па све до исплате, у року од 15 дана. Одбијен је захтев тужилаца да туженој надокнади трошкове поступка, а одбијен је захтев тужене на досуду трошкова парничног поступка.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом број Гж 2205/18 од 31.08.2018. године, одбио жалбу тужилаца и потврдио назначену пресуду Вишег суда у Сремској Митровици и није им досудио трошкове жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужиоци су изјавили благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка учињене пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11 и 55/14), па је утврдио да ревизија тужилаца није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда поступка из члана 374. став 1. ЗПП пред другостепеним судом на коју се у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању ВВ супруг тужиље АА и отац тужиоца ББ, је имао регистровану радњу „...“ са претежном делатношћу трговине на велико ... . Тужиља је у тој радњи фактички обављала послове из делатности радње. Радња је престала да обавља делатност 17.06.2011. године, а ВВ је умро ... . године, те су тужиоци његови законски наследници.

Порески инспектор Министарства финансија – Пореске управе, Филијала у Сремској Митровици је по налогу за контролу 27.11.2007. године извршио код ВВ контролу обрачунавања и плаћања пореза на додатну вредност, обрачунавања и плаћања пореза и доприноса по одбитку – порез на доходак, те обрачунавања и плаћања пореза на остале јавне приходе, те је утврђено да је ВВ, за откупљене свиње пољопривредним произвођачима издавао признанице са бројем и датумом откупа, врстом откупљеног производа, бројем комада, тежином, ценом по јединици мера и вредношћу откупљеног производа у којој су пољопривредници потписом потврђивали да су примили накнаду за производ и износ ПДВ надокнаде по стопи од 5%. Период контроле је био од 01.04.2005. до 31.10.2007. године. Од 47 лица која су потписала признаницу су узете изјаве у којима су инспекторима изјавили да или нису продавали свиње ББ, или да потписи на признаницама нису њихови или да су свиње продавали али не у количини која је била наведена у признаници него у мањој. На основу тада важећих одредаба пореских закона је утврђено да је предузетник ВВ, поступио супротно члану 34. став 4. Закона о порезу на додатну вредност за контролисани период, те је утврђена обавеза пореза на додатну вредност у износу од 1.698.985,43 динара и камате у износу од 553.823,25 динара које је порески обвезник био дужан да плати у року од осам дана од пријема решења Пореске управе од 11.04.2008. године. Применом тада важећег Закона о порезу на доходак грађана је утврђена непријављена обавеза пореза на друге приходе у износу од 5.679.303,14 динара и камата у износу од 1.720.142,12 динара, обрачуната закључно са 19.02.2008. године, те је ВВ обавезан да тај износ уплати у року од осам дана од пријема решења. Његова укупна обавеза према буџету Републике Србије у моменту израде решења на дан 11.04.2008. године је износила 9.652.253,94 динара, а био је у обавези да сам израчуна и уплати камату на тај износ од обрачуна пореског органа до дана уплате. Предузетник ВВ није измирио доспелу обавезу до 01.12.2008. године, те је решењем пореског органа од 18.05.2009. године одређена принудна наплата пореске обавезе која је до тог датума износила укупно 11.422.414,43 динара. Против тог решења порески обвезник ВВ је изјавио жалбу која је 12.02.2009. године одбијена од стране другостепеног управног органа. Против тог другостепеног решења ВВ је покренуо управни спор, али је Управни суд у Београду пресудом од 21.10.2011. године, његову тужбу одбио.

Утврђено је да је Пореска управа одредила принудну наплату неисплаћене пореске обавезе укључујући одређивање привремене мере ради обезбеђења пореског

потраживања, да су сва каснија пореска решења била у функцији принудне наплате пореског потраживања на динарским или девизним рачунима, његовим потраживањима према другим дужницима и непокретностима у његовом власништву. Порески обвезник је 21.02.2011. године тражио да се одржи усмена расправа на коју би се позвали сви пољопривредници који су дали изјаву пореском инспектору о продаји свиња, али је првостепени орган тај предлог одбацио Закључком од 23.02.2011. године а другостепени орган је одбио жалбу пореског дужника решењем од 27.12.2011. године. Управни суд у Београду, Одељење у Новом Саду је пресудом од 29.01.2014. године, одбио тужбу ВВ.

Против пореског обвезника ВВ су вођени прекршајни и кривични поступци за период контроле (01.04.2005. до 31.10.2007. године) и то неки само против њега, а неки против и његове супруге, тужиље АА као саизвршиоца. Прекршајни поступак је обустављен од стране Прекршајног суда у Сремској Митровици решењем од 30.12.2013. године. Кривични поступак који је вођен против ВВ и тужиље АА и одговорних лица за кривично дело пореске утаје и за кривично дело неосновног исказивања износа за повраћај пореза и порески кредит су обустављени због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења. Кривични поступак против супружника ... је вођен због основане сумње да су извршили кривично дело из члана 229. став 2. у вези става 1. КЗ, али је Јавни тужилац у Сремској Митровици одустао од кривичног гоњења те је тај кривични поступак обустављен 09.01.2017. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили тужбени захтев тужилаца, налазећи да нема вануговорне одговорности тужене према одредби члана 172. став 1. Закона о облигационим односима због наводно незаконитог и неправилног рада државног органа, у конкретном случају органа управе јер је утврђено да је сада пок. ВВ, против коначних управних решења водио управне спорове пред Управним судом у којима у контроли законитости и правилности рада управних органа није дошло до њиховог поништаја. Закључили су да се не може применити ни институт стицања без основа (члан 210-219 ЗОО) јер је од предузетника ВВ у поступку принудне наплате наплаћен порез са законском затезном каматом по основу коначног и правноснажног решења донетог у поступку пред органима управе, а да обустављени кривични и прекршајни поступци не представљају доказ о незаконитом и неправилном раду пореске управе као државног органа.

Врховни касациони суд је оценио да је правилно примењено материјално право из члана 172. став 1. ЗОО, будући да тужиоци нису доказали да је управни орган поступао незаконито и неправилно према пореском обвезнику ВВ који је против коначних управних решења водио управне спорове пред Управним судом РС у којим поступцима је извршена контрола законитости и правилности рада управних органа и није дошло до њиховог поништаја. Правилно је првостепени суд оценио да у поступку принудне наплате пореза није дошло до неоснованог обогаћења на страни тужене (члан 210-219 ЗОО). Чињеница што је у односу на ВВ и тужиљу АА обустављен кривични поступак због наступања апсолутне застарелости и што је обустављен прекршајни поступак према ВВ није доказ да су порески управни органи неправилно радили.

Ревиденти наводе да је првостепени суд пропустио да оцени писмени налаз и мишљење вештака Радослава Васиљевића од 05.07.2013. године, који је сачињен у кривичном истражном поступку пред Основним судом у Сремској Митровици, а да је

другостепени суд неосновано одбио тај жалбени разлог. У томе виде битну повреду поступка учињену од стране другостепеног суда јер је оценио да су тужиоци били у обавези да предложе саслушање вештака у овом поступку према правилима о терету доказивања, а да при томе није ценио чињеницу да се тужени није противио овом налазу и да према члану 230. став 1. ЗПП, тужилац није био дужан да доказује чињеницу коју странка није оспорила.

Врховни касациони суд је оценио ове ревизијске наводе неоснованим. Из тужбе произлази да су поткрепљујући чињеничне наводе тужбе тужиоци као доказ приложили налаз и мишљење вештака Радослава Симића од 10.07.2013. године. Из тог налаза се види да је сачињен за потребе кривичног истражног поступка који се водио под бројем Ки 3264/10 пред Основним судом у Сремској Митровици. Из одговора на тужбу од 06.10.2014. године, произлази да је тужена тужбу оспорила у целини наводећи да налаз и мишљење вештака из кривичног поступку не може бити основ за повраћај пореза. Врховни касациони суд налази да се не ради о писаном налазу и мишљењу вештака из члана 261. став 1. ЗПП (страначко вештачење). Налаз који је вештак дао у другом – кривично истражном поступку је прикључен уз тужбу као доказ чињеничних навода тужбе и није наведено да је то доказни предлог вештачењем. Чланом 261. став 3. ЗПП је прописано да суд може решењем да одреди да се извођење доказа вештачењем спроведе читањем писаног налаза и мишљења које је странка приложила, након изјашњавања супротне стране (члан 260. став 2. ЗПП). Из списа произлази да суд није решењем одредио извођење доказа читањем налаза вештака који је прикључен уз тужбу, а није ни био обавезан да изведе тај доказ. Поред тога и да га је прочитао као доказ и оценио на основу члана 8. ЗПП, не значи аутоматски и да би га прихватио. Међутим, тужени се у одговору на тужбу противио том доказу, те је у тој ситуацији тужилац био дужан да предложи вештачење (члан 260. став 1) како би суд одлучио о извођењу тог доказа. У конкретној ситуацији није било места примени члана 230. став 1. ЗПП на чему ревизија инсистира.

Ни осталим ревизијским наводима не доводи се у сумњу правилност пресуђења па је ревизија тужилаца као неоснована одбијена на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић